

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/75/2020
Identifikačné číslo spisu: 7110230517
Dátum vydania rozhodnutia: 18.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7110230517.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. Q. bývajúcej v A., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Čajakova 5, proti žalovanému X. G. bývajúcemu v A., o zaplatenie 33 200 eur spolu s príslušenstvom, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 18C/28/2011, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. apríla 2018 sp.zn. 6Co/106/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. apríla 2018 sp.zn. 6Co/106/2018 odmietol odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 9. januára 2018 č.k. 18C/28/2011-377, ktorým súd prvej inštancie odmietol (opätovný) návrh žalobkyne na oslobodenie od súdnych poplatkov v dovolacom konaní, doručený súdu 3. novembra 2017. Rozhodol tak podľa § 386 písm. c/ CSP, pretože odvolanie žalobkyne smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že jej dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

4. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol CSP, v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad

rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza odkaz na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

5. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 5Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013).

6. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno ani po 1. júli 2016 interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP)

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej väzby dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Podľa § 424 CSP môže dovolanie podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Otázku, či dovolateľ je procesnou stranou uvedenou v § 424 CSP, treba vždy riešiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu.

13.1. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 420 a § 421 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a

zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (vid' tiež R 50/1999). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania; pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovení § 420 a § 421 CSP.

13.2. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol (je) negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (R 50/1999). Subjektívna prípustnosť teda odráža stav procesnej ujmy strany sporu, ktorý pretrváva od vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ stav procesnej ujmy z nejakého dôvodu pomynie skôr, ako bolo dovolacím súdom rozhodnuté o podanom dovolaní, pôvodne dotknutého účastníka už ďalej nemožno považovať za subjektívne oprávneného k podaniu dovolania (§ 424 CSP). Vzhľadom na subjektívnu neprípustnosť dovolania neskúma dovolací súd, či sa v ňom - vo vzťahu k tomuto výroku - opodstatnene namieta niektorý dovolací dôvod (§ 420 a § 421 CSP).

14. Vo vzťahu k dovolaním napadnutému výroku rozsudku odvolacieho súdu nie je možné hľadiť na dovolateľku ako subjektívne oprávnenú podať dovolanie (§ 424 CSP). Uznesením súdu prvej inštancie z 28. januára 2020 č.k.18C/28/2011-503 bolo totiž žalobkyni, na rozdiel od predchádzajúcich rozhodnutí, napokon priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v dovolacom konaní. Dovolací prieskum preto vo vzťahu k tomuto výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nebolo možné uskutočniť a dovolanie bolo preto potrebné v zmysle § 447 písm. b/ CSP odmietnuť.

15. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.